

Bergen 4: Olijfberg - berg van de intocht

Bij deze preek hoort een powerpointpresentatie. Deze is apart te downloaden.

Orde van de dienst:

Lied 298 (Opwekking)
Persoonlijk gebed, votum en groet
Psalm 122: 1 en 3 (NB)
Gebed om de opening van Gods Woord
Lied 267 (Opwekking)
Zacharia 9: 9-10
Psalm 118:9 (NB)
Lucas 19: 29-44
Psalm 118: 10 (NB)
Voor de kinderen
Verkondiging: 'De berg van de intocht'
Gebed
Zingende Gezegend 202: 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 7
Dankzegging en voorbeden
Collecten
Geloofsbelijdenis zingen
Zegen

Voor de kinderen

Dia 1

Kijk, daar heel in de verte ligt Jeruzalem!
En hier, dichterbij, dat is de Olijfberg.
Zo wijzen de mensen die daar onderweg zijn elkaar ... wat ze in de verte zien.
Ze hebben een heel lange reis gemaakt om in Jeruzalem het Paasfeest te vieren.
Dat is het feest waarop ze vieren dat ze eens, heel lang geleden, bevrijd werden uit het land Egypte.
Daar waren ze slaven en moesten ze hard werken, daar werden ze onderdrukt en geslagen.
En nu, nu zijn ze vrij. Vrij?
Ze zijn helemaal niet vrij!
Want er is nu een Romeinse keizer die de baas speelt.
En dan een bevrijdingsfeest vieren?
Is dan geen onzin?
Nee, helemaal niet, vinden deze mensen.
Juist nu moet je je herinneren dat God ons volk toen heeft bevrijd en ... dat Hij dat weer zal doen.
Daarom zingen ze hun liederen van vrijheid.
En al zingen komen ze in het dorpje Betfage.

Dia 2

Vlaktbij dat dorp staat Jezus stil.

Tegen twee leerlingen zegt Hij: 'Zien jullie die weg daar?
Loop die een eindje af.
Dan zul je een moeder-ezel zien met haar jong: een veulen.
Maak het los het breng het hier!
En zeg maar tegen de eigenaars dat Ik het nodig heb.
Zij vinden het vast wel goed!'
De leerlingen gaan de weg af en al gauw vinden ze de moeder-ezel en haar jong.
Ze maken het touw los en brengen de beide ezels naar Jezus.

Dia 3

Dan gaan ze weer op weg.
Jezus klimt op één van de ezels.
Hij is van plan het laatste stukje op de ezel naar Jeruzalem te rijden.
Zo gaan ze verder.
Eerst naar de Olijfberg en dan naar Jeruzalem.
Steeds kijken de mensen even naar Jezus die op de ezel rijdt.
Ze prater er zachtjes over.
'Een koning op een ezel ...' zegt iemand.
'Daar is een lied over, een lied van de profeet Zacharia.'
Iemand mompelt het zachtjes: 'Zeg tegen de dochter van Sion: Zie uw Koning komt naar u toe.
Hij is zachtmoedig. Hij wil vrede.
Hij rijdt op een ezel en op een veulen, het jong van een ezelin ...'
De mensen worden steeds enthousiaster.
Ze trekken hun jassen uit en leggen die op de grond.
Zo hoort het voor een koning.
Voor een koning leg je de looper uit.
Anderen plukken takken van de bomen en zwaaien er mee.
Wat een feest wordt dat op weg naar Jeruzalem.
Ze zingen liederen die bij deze Koning horen:
'Hosanna, de Zoon van David, gezegend Hij die komt in de naam van de Heer.
Hosanna in de hoogste hemelen.'
En iedereen doet mee, iedereen danst en zingt.

Dia 4

Zo gaan ze over de Olijfberg en komen ze in de buurt van Jeruzalem.
Intussen gaat het bericht van mond tot mond.
Gaat het nu beginnen?
Komt deze Koning Jezus de Romeinen weggagen?
In de verte zien ze de gebouwen van de tempel.
Daarheen is Jezus op weg naar toe.
Hij is op weg naar het Huis van zijn Vader.
Daar is zijn thuis.
De mensen begrijpen het niet.
Ze houden op met zingen.
Ze zwaaien niet meer met hun palmtakken.
Ze keren zich om en gaan weg.
Jezus en zijn leerlingen en een paar vrienden blijven alleen over.

Zij gaan naar de tempel.

Toch hebben ze dat oude lied van de profeet Zacharia weer gezongen: 'Zie uw Koning komt. Hij brengt u vrede!'

De intocht van Jezus zal tenslotte eindigen aan een kruis!

Verkondiging

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongelui,

De berg van de intocht behoort zeker tot de bekendste bergen van de Bijbel.

We kennen haar als ... Mount of Olives, de Olijfberg.

Eigenlijk is het geen berg, maar een keten van vier bergtoppen die - naar het westen gezien - alle een prachtig **uitzicht** geven op de oude stad van Jeruzalem.

Zo'n 100 meter hoog.

Met aan de voet van deze bergketen de tuinen met de bekende olijfbomen.

Drie keer komen we de Olijfberg tegen in het Oude Testament.

De eerste keer in 2 Samuël 15 vers 30.

Koning David is op de vlucht voor zijn zoon Absalom, die in Jeruzalem een greep naar de macht heeft gedaan.

David gaat de helling van de Olijfberg op en bereikt uiteindelijk de gebedsplaats op de top van de berg.

Ezechiël, de profeet, ziet dat de heerlijkheid van de HEER ... opstijgt uit het midden van de stad Jeruzalem en zich plaatst op de berg, die ten oosten van de stad ligt.

Dat moet wel de Olijfberg zijn. (Ez. 11:23)

De derde keer dat we de Olijfberg in beeld krijgen is in de profetieën van Zacharia (14:4).

De Olijfberg is voor Zacharia de plaats waar - aan het einde der tijden - de Messias voet op aarde zal zetten ...

Daarom is de Olijfberg altijd een populaire **begraafplaats** voor Joden uit Jeruzalem geweest.

Naar schatting zijn er zo'n 150.000 graven op de Olijfberg, waaronder die van bekende profeten als Haggai, Zacharia en Maleachi.

In het Nieuwe Testament wordt de Olijfberg veelvuldig genoemd.

Jezus verbleef veel op deze berg.

Volgens de evangelisten gebruikte Jezus de Olijfberg als rustplaats, als een plaats om zijn leerlingen te onderwijzen en als een plaats van gebed.

De Olijfberg is ook de plaats waar Jezus aan zijn hemelvaart begint.

Vandaag neem ik u en jou dus mee naar deze berg.

De Olijfberg ... vandaag als de berg van de intocht.

Eigenlijk begint die intocht van Jezus, broeders en zusters, jongelui, op de grens van het beloofde land.

De intocht begint in **Jericho**, in de oudste stad van de wereld.

Jericho is de 'toegangspoort' tot het beloofde land.

Hier begint Jezus zijn zoektocht naar de verloren zonen en dochters van Abraham. De eerste 'zoon' die Hij vindt is Zacheüs, een rijke hoofd tollenaar, de baas van de belastingontvangers van Jericho.

In zijn huis moet Jezus zijn. Want "de Mensenzoon is gekomen om te zoeken en te redden wat verloren was." (Lucas 19:10)

Nadat Jezus aan de mensen die staan te luisteren nog een gelijkenis heeft verteld over een koning die zijn koningschap in ontvangst gaat nemen ... trekt Hij verder, op weg naar Jeruzalem.

Om daar - samen met zijn leerlingen - het Paasfeest te vieren.

De afstand Jericho - Jeruzalem is slechts 30 kilometer.

Maar daarbij moet je wel een hoogteverschil van zo'n 1000 meter overbruggen.

Een flinke klim dus, die **opgang** vanuit het Overjordaanse naar Jeruzalem.

Aan de voet van de Olijfberg - aan de kant van Jericho, de oostkant - liggen de dorpjes Betfage en Betanië. Dorpjes van niks.

Maar doorgewinterde bijbellezer spitst nu z'n oren.

Want hier staat een ezel op Jezus te wachten.

Het is de ezel van Zacharia 9 vers 9: "Nederig komt hij aanrijden op een ezel, op een hengstveulen, het jong van een ezelin", profeteert Zacharia.

Je voelt, lieve mensen, de spanning bij de leerlingen van Jezus toenemen.

Gaan ze - met Jezus - misschien het feest van de bevrijding tegemoet?

Gaat Jezus - als de langverwachte Messiaanse Koning - nu misschien toch aanspraak maken op zijn kroon en troon?

Komt er nu een einde aan de knellende overheersing van de Romeinen?

Ze hebben sinds die eerste dagen in Galilea met Jezus - onderweg - al zoveel meegemaakt.

Wat zal er straks in Jeruzalem allemaal gaan gebeuren?

Ze weten ook dat de geestelijke leiders van het volk van Israël ... Jezus zoeken.

En ze zijn nog wel onderweg naar Jeruzalem, naar het hol van de leeuwen!

'Meester, het is daar niet veilig voor U!'

De leerlingen maken zich terecht zorgen, ze zijn bang.

Maar Jezus zet door.

Hij neemt ook nu weer het initiatief.

Hij wil - kost wat kost - naar Sion, naar Jeruzalem.

Maar voordat hun voeten de straten van Jeruzalem betreden houden ze nog even stil in één van de buitendorpen: in Betfage - huis van onrijpe vijgen.

Een dorpje dat nog tot het heilige gebied van groot-Jeruzalem gerekend werd.

Ongeveer een kilometer van Jeruzalem vandaan.

Gelegen aan de Oostelijke voet van de Olijfberg.

Twee leerlingen gaan op weg. Jezus heeft hen vooruit gestuurd om op zoek te gaan naar het ezelsveulen van Zacharia.

En gelukkig ... ze hoeven niet lang te zoeken.

Ze lopen er als het ware direct tegenaan.

't Is blijkbaar meteen goed, dat die twee leerlingen het veulen mogen meenemen.

Als de Heer iets nodig heeft, dan is het altijd goed.

Zoveel vertrouwen en zoveel gezag straalt er van Hem uit.
'De Heer heeft het nodig.'
'Neem haar maar mee hoor, 't is wel goed.'

En zo komen die twee - met het veulen - terug bij Jezus.
Ze leggen hun kleren op haar rug.
Maar ... de mensen om Jezus heen snappen er niets van.
'Wat moet Jezus nu met dat veulen?'

'Waarom moet Hij nu opeens **op een ezelsveulen** rijden?'

Het antwoord op hun vraag vinden we, lieve mensen, bij de andere evangelist, bij Matteüs.

Matteüs schrijft: "Dit is gebeurd opdat in vervulling zou gaan wat gezegd is door de profeten: 'Zeg tegen Sion: "Kijk, je koning is in aantocht, hij is zachtmoedig en rijdt op een ezelin en op een veulen, het jong van een lastdier.'""

Jezus' intocht is een profetische intocht.

Profetieën van Jesaja en Zacharia gaan nu in vervulling.

Jezus is de langverwachte Koning van de eindtijd.

Op een veulen zal Hij de stad van God binnen rijden.

'Jeruzalem, dat ik bemin, wij treden uwe poorten in.'

Inmiddels heeft de Jezus' intocht de top van de Olijfberg bereikt.

Stralend - in het licht van de ondergaande zon - ligt de stad van God aan hun voeten.

Het wordt een intocht zoals die in **Psalm 118** wordt bezongen:

Dit is de dag, die God deed rijzen,
juicht nu met ons en weest verblijd,
O God, geef thans uw gunstbewijzen,
geef thans het heil door ons verbeid.
Gezegend zij de grote koning
die tot ons komt in 's HEREN naam.
Wij zegenen u uit 's HEREN woning,
wij zegenen u al tezaam.

Het enthousiaste volk maakt er een triomftocht van. Jezus, rijdend op een ezelsveulen - het transportmiddel van de armen in die tijd - trekt als een koninklijke overwinnaar de stad van God tegemoet.

Het hosanna-geroep klinkt al van verre. 'De Koning komt!'

Zo komt Jezus als de beloofde en langverwachte Zoon van David tot zijn Vaderstad. Om straks - met een doornenkroon - inderdaad tot Koning van de Joden te worden gekroond.

Het hosanna zal verstommen en overgaan in de kreet: 'Kruisig Hem!'

*

Lucas, de evangelist, wijst erop, dat niemand hier iets van begrepen heeft.

De **Farizeeën** in de menigte - ze volgen Jezus met argusogen - vinden dat Jezus zijn leerlingen, die God de eer geven, moet bestraffen.

“Meester, berisp uw leerlingen.’ Maar hij antwoordde: ‘Ik zeg u: als zij zouden zwijgen, dan zouden de stenen het uitschreeuwen.’”

De Farizeeën herkennen het hosanna aan Jezus ... als het eerbetoon aan de Messias-Koning.

Ze winden zich vreselijk op.

Wat denkt Hij wel?

Wie is Hij eigenlijk?

Pontius Pilatus, de romeinse stadhouder, heeft vorige week al z’n intocht gehouden.

Die bracht bovendien nog een extra afdeling soldaten met zich mee om de onrust rondom het Joodse bevrijdingsfeest in de kiem te kunnen smoren.

En koning Herodes Antipas is ook al met heel z’n hofhouding en lijfwacht uit Galilea in Jeruzalem aangekomen.

En dan nu die rabbi Jezus, weer zo’n vertoning.

Nu dan niet met pracht en praal. Nu niet met vertoon van macht en gezag - zoals bij Pilatus en Herodes.

Nee, veel eenvoudiger, maar wel ... gevaarlijker.

‘Wat denkt Hij wel?’

Moet dat geen oproer geven in de Heilige stad?

Juist nu het Paasfeest voor de deur staat?’

“Meester” - de Farizeeën houden nog hun fatsoen, maar van binnen ...

Wat kan erin een mens niet een vuur branden ...

“Meester, berisp uw leerlingen!”

‘Laat ze ermee ophouden, om de menigte zo aan te sporen!’

Maar Jezus, lieve mensen, Hij wil juist - en dat misschien wel voor de laatste keer - ...

Jezus wil dat iedereen in en om Jeruzalem zal zien en horen Wie Hij is: de Gezegende, de Vrededorst, de Messias, de langverwachte Koning van de profeten uit het Oude Testament.

“Ik zeg u” - wat een gezag klinkt uit die woorden.

“Ik zeg u: als zij zouden zwijgen, dan zouden de stenen het uitschreeuwen.”

We weten uit de geschiedenis dat veertig jaar later in het jaar 70 de stenen van de tempel en de stad hun aanklacht uitschreeuwen tegen de geestelijke leiders van het volk van Israël.

Dán ligt de stad in puin, de tempel leeggeroofd en verbrand.

Dán hebben de Romeinen ... Jeruzalem haar hart ontnomen.

Dán zullen stenen spreken!

Vanaf de top van de Olijfberg daalt intussen de Jezus’ intocht af naar de toegangspoort van de heilige stad.

Halverwege de afdaling is er echter een oponthoud.

Ze hebben er een **prachtig uitzicht** op het immense tempelcomplex.

Dit is de plaats waar God onder zijn volk wil wonen.

Hier voel je, ervaar je zijn aanwezigheid.

(Dat kun je - tussen haakjes - nog zo ervaren als je - b.v. bij zonsondergang - op het plein bij de Klaagmuur staat.)

De emoties worden Jezus te veel. Hij begint te huilen.

Om het lot dat de stad Jeruzalem wacht.

Om het volk - de nakomelingen van Abraham - die Hem zullen afwijzen.

Er zijn maar een paar momenten in de Bijbel dat we Jezus zien huilen.

Bij het graf van Lazarus - één van zijn beste vrienden - bijvoorbeeld.

En hier, tijdens zijn intocht in Jeruzalem.

Jezus weet dat Hij naar Jeruzalem zal gaan, naar het huis van zijn Vader, naar de tempel.

Maar Jezus weet ook dat Hij, de Zoon van God, zal worden afgewezen.

Zal worden veroordeeld.

Zal worden gedood.

“Hij zei: ‘Had ook jij op deze dag maar geweten wat vrede kan brengen!

Maar dat blijft voor je verborgen, ook nu.’”

De Vredevorst huilt over de Vredestad, die niet doorheeft wat haar vrede kan brengen.

Jeruzalem heeft niet op God, de HEER, vertrouwd.

Jeruzalem heeft letterlijk en figuurlijk ... muren gebouwd.

Maar die muren zullen omvergehaald worden, tot de laatste steen.

De vijanden zullen komen en haar van alle kanten omsingelen.

De stad zal helemaal ontwapend en ontmanteld worden.

Mensen kunnen zichzelf niet redden.

Daar hebben ze Jezus voor nodig die tot hen komt als koning, in de naam van de HEER!

*

Daarom huilt Jezus.

Onopgemerkt laten de mensen van zijn tijd ... Gods heil, Gods redding, voorbijgaan.

O ja, wat kunnen ze zich niet druk maken om de wet, de Thora.

Honderden regeltjes, geboden en verboden, bepalen hun dagelijks leven.

Ze zijn als het ware ‘verslaafd’ geraakt aan hun vroomheid.

Maar ze vragen zich niet af ... wat is de zin van dit alles?

Als ze maar aalmoezen kunnen geven ...

Als ze maar offers kunnen brengen ...

Als ze maar bij God in de gunst kunnen staan ...

Zelfs al zou dat ten koste gaan van anderen, hun naasten.

‘Verslaafd’ aan vroomheid, godsdienstigheid.

Jezus is daar diep bedroefd over.

Hij huilt bittere tranen op de berg van de Intocht.

Ze hebben het Huis van zijn Vader tot een rovershol gemaakt.

Ze hebben niets begrepen van zijn vrede.

Ze zullen zijn Vredevorst straks van zijn ezeltje sleuren en aan een ruwhouten kruis vastspijkeren.

Dat ziet Jezus. Dat weet Jezus.

Ze hebben trouwens later op deze plaats een prachtig kerkje gebouwd ... in de vorm van een traan.

Dominus flevit, de Heer huilde.

*

Dat was eens - twintig eeuwen geleden.
Maar hoe is het, lieve mensen, vandaag de dag?
Hoevelen laten Gods heil, Gods verlossing, Gods liefde, Gods vrede in Jezus
Christus niet voorbijgaan?
En wijzelf, u en jij en ik?
Wat verwacht je eigenlijk van Jezus?
Een Wonderdoener, die al je gebeden op jouw wenken ... verhoord?
Een Vechtkoning, die het opneemt tegen het kwaad en het onrecht in deze wereld?
Jezus daalt met zijn leerlingen de Olijfberg af naar Jeruzalem.
En Hij doet dat als de langverwachte profetische Koning van de vrede.
Hij zal straks door één van de poorten van Jeruzalem gaan.
Op weg naar de tempel.
Op weg naar de kruisheuvel Golgotha.
Dáár maakt Hij straks zijn Naam waar: Jezus, HEER redt toch, HEER geef heil, geef
vrede.

God heeft zijn Woord gehouden.
De vrede is uit de hemel op de aarde gebracht.
De vrede met God en de vrede met elkaar.
Vergeving van zonden en een vernieuwde relatie met God.
Maar ... willen we die vrede wel?
Willen wij die Vredevorst wel in onze stad en in ons levenshuis ontvangen?

*

De mensen van Jeruzalem zijn blind, zijn verblindt.
Ze zijn verblindt door hun eigen vroomheid en eigengerechtigheid.
Ze zijn verblindt door hun eigen verwachtingen van Jezus.
Maar uiteindelijk willen ze niets met Hem te maken hebben.
Deze rabbi Jezus van Nazaret uit Galilea zal ook in deze stad ongeëerd blijven.
De reactie van de paasfeestvierende menigte zal straks omslaan.
Na de reiniging van de tempel is het hosanna al gauw verstomd.
Het kruisig Hem kan elk moment losbarsten.
Zo'n zachtmoedige, zo'n nederige Koning, komend in de naam van de HEER ... ze
moeten Hem niet.
Dan liever een verzetsheld als Bar-Abbas.
'Weg met Jezus ...
Weg met de Koning van de Joden ...
Laat zien Wie je bent ...
Kom af van dat kruis!'

*

Zo, lieve mensen, is Jezus met zijn leerlingen de Olijfberg afgedaald om op te gaan naar Jeruzalem.

Wat heeft Hij - inwendig - veel moeten doormaken.

Het Pascha zal Hij straks vieren.

Het brood wordt gebroken.

De wijn wordt gedronken.

De bittere kruiden worden geproefd als een herinnering aan de bittere slavernij in Egypte.

Samen met zijn leerlingen heeft Jezus de lofzang gezongen.

De liederen van het hosanna: HEER redt toch, HEER geef toch vrede.

Het Paaslam wordt voor onze zonden geslacht.

“Gezegend hij die komt als koning in de naam van de Heer!”

Hij komt tot u, tot jou, tot mij.

Wij knielen voor zijn **kruishout** neer. De Koning!

Zo wordt het straks toch feest in Jeruzalem.

Het feest van ónze verlossing, van ónze bevrijding.

De Koning is gekomen.

In de naam van de Heer!

“Vrede in de hemel en eer aan de Allerhoogste!”

*

Gelukkig eindigt de intocht van Jezus niet aan een kruis of in een graf.

De berg van de intocht is ook de berg van de hemelvaart.

Vanaf die berg verlaat Jezus - na zijn opstanding uit de doden - de aarde om zijn intocht in de hemel te gaan maken.

Maar nog is de intocht niet ten einde.

Alles in de hemel wordt in gereedheid gebracht voor de terugkeer van Jezus naar de aarde.

We hebben - in het begin van de verkondiging - al gehoord dat de profeet Zacharia die intocht beschrijft: “Die dag zal Hij - Jezus, de Messias - zijn voeten op de Olijfberg planten, ten oosten van Jeruzalem.

De Olijfberg zal in tweeën splijten: de ene helft glijdt weg naar het noorden en de andere naar het zuiden, zodat er een breed dal ontstaat van oost naar west.” (Zach. 14:4)

Dat zal gebeuren tijdens een geweldige aardbeving.

De graven zullen opengaan.

Dan zal God verschijnen met al de zijnen.

En de HEER zal koning worden over de hele aarde.

Dan pas, lieve mensen, zal de intocht tot een einde zijn gekomen.

Dan pas zal het Koninkrijk van de vrede werkelijkheid worden. I

n het nieuwe Jeruzalem dat uit de hemel op de aarde zal neerdalen.

Voor u, voor jou, voor mij.

Laten we samen danken en bidden:

Heer, onze God.
Wat geweldig dat U uw beloften hebt waargemaakt.
U hebt ons een Koning gegeven, in Jezus uw Zoon.
Zoals de profeten van het Oude Verbond al hadden voorspeld.
U hebt ons vrede gebracht door zijn sterven aan het kruis en zijn opstanding uit de dood.
Laten we toch niet in dezelfde fout vervallen als de mensen van zijn tijd en zoals zo velen in onze tijd.
Door Jezus af te wijzen.
Door het te verwachten van onze eigen godsdienstige prestaties.
Of ... door met een grote boog om Jezus heen te gaan.
Willen we echt in vrede leven ... dan kunnen we niet om deze Koning heen.
Jezus brengt vrede met U ...
Jezus verzoent ...
Jezus maakt het weer goed ... tussen U en ons en tussen ons mensen onderling.
Wanneer we Jezus volgen en voor zijn kruis neerknielen ... mogen we weten dat we gezegende mensen zijn.
Zijn intocht eindigt niet aan een kruis ...
Zijn intocht eindigt in de hemel ... en straks ... in het nieuwe Jeruzalem.
Geef dat we daar allemaal straks bij zullen zijn.
Om feest te vieren, het feest van onze bevrijding, van de bevrijding van de hemel en de aarde.
De bevrijding van zonde, duivel en de dood. Halleluja! Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 11 november 2007

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !